

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКИХ СЛІВ-ЗАПЕРЕЧЕНЬ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Заперечення – одна з фундаментальних категорій мови. Все, про що ми говоримо чи пишемо – має стверджувальну або заперечувальну форму. І в українській, і в німецькій мовах кожен словесний вираз обертається між двома поняттями – так чи ні. Тому з'ясування суті заперечення – один із ключів до розуміння іноземної мови.

Багато лінгвістів минулого і сучасності намагалися дослідити заперечення як мовну категорію. Це питання розглянуто в роботах Г. Пауля, О. Шендельса, Г. Хельбіга, О.Бехагеля. Вивченню заперечень у німецькій мові присвячено також праці вчених-германістів К. Адамчик, Е. Бруч, Г. Фалкенберг, В. Бублітц.

У сучасному мовознавстві заперечення **nicht, kein, nie** відносять до класу логічних часток. Підхід до заперечення як до логічної частки дає можливість виявити різні аспекти функціонування заперечення.

Натепер у лінгвістиці існує концепція «загального» і «часткового» заперечення. Заперечення при присудку або головному членові речення, що виражає предикативну ознаку, надає негативного значення всьому реченню. Таке заперечення називається загальним, а речення загальнонегативним. Заперечення, що не стосується речення в цілому, а лише якоїсь його частини, називається частковим. Тому речення, що містить таке часткове заперечення, є стверджувальним.

Слова-заперечення за їх належністю до частин мови класифікуються так:

- **прислівники** – nie, niemals, nirgends, nirgendwo, keinesfalls, keineswegs, keinerlei (*Keinesfalls kommen Sie zu uns! Ні в якому разі не приходьте до нас!*);

- **займенники** – kein(er), niemand, nichts (*Niemand ist vergessen, nichts ist vergessen. Ніхто не забутий, ніщо не забуто*);

- **сполучники** – weder...noch (*Weder in der Schule, noch zu Haus fand er Ruhe. Ні в школі, ні вдома не знаходив він спокою*);

- **частки** – nicht, nein, doch (*Er war nicht erstaunt, dass sie Verkäuferin ist. Він не був здивований, що вона – продавчиня*).

Простежимо способи передачі німецьких слів-заперечень на прикладі твору Корнелії Функе «Володар над злодіями» та його перекладу Олексою Логвиненком [1].

Найбільш вживане заперечне слово в аналізованому творі – частка **nicht**. Нами пораховано, що трапляється вона тут 44 рази: *Und das sind nicht unsere Kinder. – А це не наші діти* [2, с. 50]; *Wahrscheinlich nicht, murmelte er. Bestimmt nicht. – Мабуть що ні, бурмотів він. Та справді ні* [2, с. 76].

Досить поширеними є також заперечення **kein, keiner, niemand**, що вжито відповідно 10, 13 та 15 разів: *Doch kein erkennt seine Herkunft, niemand hat je sein Gesicht gesehen. – Ніхто ж не знав, звідки він, ніхто не знав його в обличчя* [2, с. 17]. *So viele Gassen, enge Straßen mit Namen, die niemand sich merken konnte. – Так багато провулків, вузькі вулички з назвами, які ніхто не міг впізнати* [2, с. 23].

Багаторазово подибуємо заперечення **kein(e)** у своїй звичній функції заперечення перед іменниками. Воно займає почесне третє місце по вживаності у романі, 22 випадки: *Aber Bo hatte jetzt keine Zeit für sie. – Але у Бо зараз не було часу для них* [2, с. 50]. Заперечне слово **nein** вжито в тексті 11 разів, переважно у заперечних відповідях на стверджувальне або заперечне питання.

Також подибуємо прислівники **nie** (5 разів), **niemals** (7), що заперечують все речення більшою мірою, ніж **nicht**. *Telefonnummern konnte er sich schwer merken, aber ein Gesicht vergaß er nie. – Телефонні номери він ніяк не міг запам'ятати. А от обличчя, побачивши раз, запам'ятовував назавжди* [1, с. 91].

Отже, заперечення в німецькій мові – це багатогранне явище, що змінюється разом із розвитком мови, складність якого для вивчення та розуміння, головню, полягає в розбіжності з українською мовою. Незважаючи на безліч праць і досліджень у цій царині, проблема заперечення залишається маловивченою.

Література

1. Логвиненко О. Володар над злодіями. Київ : Думка, 2014. 390 с.
2. Funke C. Herr der Diebe. Berlin: Cornelsen Verlag, 2008, 56 S.

УДК 811.112:81'25

О.М. Житник, студентка групи 401-ЕП
Науковий керівник – Н.В. Бондар, к.філол.н., старший викладач
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ НІМЕЦЬКОМОВНОГО ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ДИСКУРСУ

У фокусі пильної уваги мовознавців перебуває перекладацька діяльність у різних типах дискурсів і в усіх її проявах. Не зважаючи на масив напрацювань у цій галузі вітчизняних і зарубіжних учених